

Бібрські Вісті

Громада — великий чоловік.

І.Я. Франко

м. Бібрка, 30 квітня, 2020 рік | випуск №203 (280)

УВАГА: КОНКУРС!

У час, коли оголошено загальнонаціональний карантин, усім рекомендовано залишатися вдома. Тепер будинок і власне подвір'я стали для родин і надійною фортецею, і територією відпочинку на цьогорічну весну й, можливо, літо.

КП "Рідне місто" оголошує конкурс "Найкращий двір Бібреччини". Наповніть час карантину корисною та творчою

роботою: упорядкуйте двір, посадіть кущі, квіти, зробіть власноруч із підручних матеріалів клумби, створіть гарний відпочинковий простір. Світлини надсилайте на адресу КП "Рідне місто" (kr.ridne@gmail.com) до 01 червня 2020 р.

Нагорода - посадковий матеріал: декоративні дерева, кущі, квіти.

БІБРСЬКА ГРОМАДА РОЗВИВАЄТЬСЯ І МАЄ ВЕЛИКИЙ ПОТЕНЦІАЛ

До таких висновків дійшли внаслідок аналізу соціально-економічного потенціалу громади та за результатами опитування мешканців у процесі підготовки Стратегії розвитку громади. 14 квітня відбулося друге засідання робочої групи з підготовки стратегічного документа, який курують експерти Львівського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою». За результатами опитування мешканців і підприємців, 67% опитаних впевнені, що громада розвивається і має великий потенціал. У громаді

спроможна освітня мережа, а залишок субвенції становить 2,5 млн. грн. Ці кошти підуть на пожежну безпеку закладів освіти, поточні ремонти, закупівлю обладнання та інше. Чи не найбільший опір у процесі секторальних реформ викликає оптимізація освітніх установ, переведення учнів та педагогів. Але тут реформа отримала зворотній і бажаний ефект. «За результатами анкетування, всі наші зусилля для покращення освітніх послуг мешканці громади оцінили позитивно», – розповідає заступник голови ОТГ із гуманітарних питань Оксана Довгаль. Станом на сьогодні у громаді навчаються 1470 учнів. Усі діти шкільного віку відвідують навчальні заклади, що розташовані на території громади. Радник з регіонального

розвитку Львівського регіонального офісу Зеновій Сірик зазначив, що при близькості громади до обласного центру це – гарний показник. Відстань від Львова до Бібрки по автомагістралі Н-09 становить близько 20 км: «Якби освітою були не задоволені, то багато дітей могли би навчатися у школах міста Львова. На перспективу це гарна ідея для розвитку сфери освіти. Громада може претендувати на надання цих послуг не лише для школярів своєї громади». До явних переваг громади можна віднести сприятливу екологічну ситуацію та наявність сільськогосподарських товарів власного виробництва.

*Дарія Зубрицька, експертка із висвітлення і комунікації
Львівського регіонального офісу
Програми U-LEAD.
Дивись.info - <https://dyvys.info/>*

Комунальний заклад "Центр надання соціальних послуг" висловлює щире подяку ТМ "Рукавичка", ФОП Коцюмбас Марії Михайлівні, ФОП Падучаку Андрію Станіславовичу, ФОП Петрикович Руслані Петрівні, ФОП Савці Любові Михайлівні, ФОП Тихнович Ганні Петрівні, директору ФГ "Під'ярків" Пирчу Сергію Омеляновичу, ФОП Краєвській Оксані Василівні, ФОП Тернавчуку Миколайовичу, ПП Вільчинській Ользі Михай-

лівні, ФОП Форліті Андрію Івановичу за надану благодійну допомогу самотнім людям похилого віку. Завдяки вашій небайдужості підопічні закладу отримали паски до Великоднього столу.

Дуже приємно, що в наш нелегкий час є такі люди, які завжди готові допомогти іншим.

Директор Центру надання соціальних послуг

Світлана Пономарьова

ДОПОМОГА ПОРУЧ

Ви свідомі та прагнете зробити світ кращим? **А** в шафі у Вас залежалися речі, які Вам не потрібні, але вони в доброму стані? Тоді акція «Допомога поруч» саме те, що Вам треба! Приєднуйтеся допомогти людям та сім'ям, які опинилися в складних життєвих обставинах! Це може бути дитячий та дорослий одяг, взуття, іграшки, посуд, шкільний інвентар та інші речі.

Усе це приносити з 9:00 до 18:00 години вечора до КЗ «Центр надання соціальних послуг» Бібрської міської ради, який розташований за адресою: площа Національного Відродження, 16 (де є відділення з оформлення субсидій та інших соціальних допомог).

ВІДАЄМО НЕПОТРІБНІ РЕЧІ В ДОБРІ РУКИ!

ФОТОФАКТ

Лісівники Бібрського лісгоспу допомагали гасити лісові пожежі на Житомирщині

Лісопожежна команда Бібрського лісгоспу в складі 4-ох працівників державної лісової охорони 17.04.2020 року виїхала в Овруцький лісгосп, де допомагала місцевим лісівникам гасити лісові пожежі. Будучи забезпеченим всім необхідним пожежним інвентарем, лісівники професійно ліквідували вогонь.

У такий важкий для країни та людства час залишаймося свідомими, не забуваймо, що ми – люди! Нам слід зберегти планету для майбутніх поколінь, залишити їм ліси, а не згарища! Не загострюймо безвідповідальною поведінкою і без того небезпечну ситуацію!

Зберігаймо ліси разом!

ЙОГО ШЛЯХ НА ГОЛГОТУ

До 105 річниці з дня народження Миколи Лемика

Після Покрови селяни в Галичині, практично закінчивши роботи в полі, працювали більш розважливо, без особливої напруги: вивозили гній під наступний врожай, домолочували збіжжя, що було ще в запіллях, завершували класти загати знадвору хати, виконували інші дрібні роботи вдома.

Сенько Лемик, господар із Солової, села недалеко Курович, Перемишлянського на той час повіту, 21 жовтня 1933р., у суботу, чекав як і решта рідних, на сина і брата – студента Миколу зі Львова. Він, молодший син Лемиків, був їхньою гордістю: абсолювент академічної гімназії, студент Львівського університету, гарної поведінки, добродушний у помочі, активний у громаді, добрий християнин. Родина планувала у неділю разом піти до церкви, а після служби Божої, йдучи від храму додому,

майже через усе село, похвалитися перед односельчанами статним студентом, ввічливим юнаком. Микола – єдиний на село та й околицю студент.

Ближче до вечора у батьків появилася якась незрозуміла тривога. Вчора, у п'ятницю, Микола швидше, ніж звичайно, повернувся зі Львова, перекусив і, пославшись на невідкладні університетські справи, пішов на поїзд, повернувся до Львова. Обіцяв у суботу бути вдома.

Добігав кінця короткий останній суботній день, сім'я зібралась вечеряти, чекали Миколу. Тривога наростала, такого ще не було, вже й вечеря не була вечерею. У тривозі полягали спати.

Неділя, 22 жовтня, видалася погідною, проте у Лемиків на серці був якийсь тягар. Після закінчення недільної літургії, поспішили додому. Миколи не було. Під

вечір до помешкання Лемиків нагрянув постерунковий із Курович, а з ним львівська поліція. Розпочали обшук в хаті, господарських приміщеннях. Знайшли і вилучили заборонену літературу. Повідомили батькам, що їхній син заарештований за вбивство радянського консульського працівника у Львові. Він – державний злочинець, «вдруг паньства». Обшуки провели і в ближчих сусідів та родини. Там не знайшли нічого.

23 жовтня, в понеділок, батьки Миколи, прийшовши трохи до себе, вирішили діяти. Треба поїхати до Львова, до родичів. Там на Знесінню проживав брат дружини Семена Лемика – Степан Кутний. У Кутних малий Микола мешкав, коли вчився у молодших класах гімназії. Кутні люблять племінника, схочуть допомогти.

На наступний день, 24 жовтня, Семен Лемик був у Львові на Зне-

сінню. Кутні уже знали про чин Миколи: усі понеділкові газети II Речі Посполитої вибухнули повідомленням – 21 жовтня у Львові, у радянському консульстві на вул. Набеляка, 27, вбитий начальник консульської канцелярії Олексій Майлов. Тим атентатником став студент університету Яна Казимира, член ОУН Микола Лемик. Для польськомовної преси це був, звичайно, «гайдамака», якого треба знищити. Після обговорення «трафунку», за порадою Кутного, вирішили піти до пана меценаса Степана Шухевича, який активно брав участь у політичних процесах, захищаючи українських патріотів. Він є одним з найбільш відомих та успішних Львівських адвокатів.

Обидва швагри (Кутний і Лемик) вирушили на вул. Чарнецького, де під двадцять четвертим номером була адвокатська контора С.Шухевича. Перемовини закінчились його згодою бути оборонцем Миколи Лемика. Адвокат заготовив довіреність від батька Миколи на захист його неповнолітнього сина у судовому процесі (згідно з чинними на той час законами II Речі Посполитої повноліття наступило на 21 році життя – прим.авт.).

У той же день С.Шухевич виїхав поїздом разом з С. Лемиком до Солови для глибшого вивчення справи на місці. Там же, у Соловій, Сенько Лемик (так у документі) 25.10.1933р. підписав довіреність (карну повноважність) адвокату д-ру Степану Шухевичу «бути оборонцем мого малолітнього сина Миколи, обжалованого перед Окружним судом у Львові як Наглим судом о злочин з арт. 225 к.к.»

Повернувшись до Львова, адвокат Шухевич приложив зусиль, щоб зустрітись із підсудним у Бригідках, пояснити, як поводитись, заспокоїти його, бо слідчий суддя Валігурський залякував 19-річного юнака смертною карою, вимагаючи здати організаторів атентату. Він же домовився із рядом українських адвокатів у Львові та краю про спільний фронт захисту Миколи Лемика – українського юнака, який кинув виклик сильним світу цього за знуцання над братами-українцями за Збручем, яких знищували мільйонами голодною смертю протягом 1932-1933 рр. Будучи членом ОУН, він добровільно погодився на вбивство більшовицького консула у Львові, бо рішення Організації збігалось із його особистою національною позицією. Вистріл власне у О.Майлова був викликаний тим, що останній уособлював комуністсько-більшовицьку систему, яка поставила на конвеєр нищення українців під радянської України. Постріл носив соборницький характер, бо мав активізувати боротьбу за українську справу, збудити сплячу Європу із сну байдужості до долі мільйонів, що мруть з голоду, показати істинну фізіономію червоної Москви.

Засідання Наглого суду у справі Миколи Лемика було призначено на понеділок 30 жовтня.

Микола Лемик через свого захисника передає «карну повноважність» вісьмом українським адвокатам, які погодились «заступати мене в моїй справі на Доразовім суді»:

«Уповноважую ВП.п.п Д-ра Костя Левицького, адвоката у Львові, вул.Підвалля ч. 7/11, Д-ра Степана Федака, адвоката у Львові, вул.Сикстутська ч. 48, Д-ра Володимира Старосольського, адвоката у Львові, вул.Крашевського ч. 23/11, Д-ра Степана Шухевича, адвоката у Львові, вул.Чарнецького 24,

Д-ра Степана Біляка, адвоката у Городку Ягайлонським, Д-ра Льва Танячкевича, адвоката у Львові, вул.Руська, 3/1, Д-ра Олександра Марітчачака, адвоката у Львові, пл.Ринок, ч.15, Д-ра Осипа Назарука, адвоката у Львові, вул.Підвалля, ч. 7/11.

Львів-Бригідки, 28 жовтня 1933». Усі вісім адвокатів стали однією командою захисників українського юнака, який своїм чином

кинув виклик ворогам українського народу, ризикуючи своїм життям. Його постріл був вистрілом «в обороні мільйонів».

Судове засідання відбувалося у приміщенні Окружного кримінального суду на вул. «Баторого» (нині вул.Князя Романа), його трибунал та присутні були заскочені та до краю здивовані, коли до зали у адвокатських мантиях зайшло 8 українських адвокатів, які були такі різні за своїми політичними уподобаннями, але у захисті українських інтересів такі єдині. У цьому був вияв національної зрілості та нетерпимості до червонозарозного варварства та польського шовінізму.

У другій половині дня 30 жовтня суд виніс вирок – довічне ув'язнення.

Для Миколи Лемика, 19-річного юнака, почався перший круг пекла, початком якого було пізнання тюрем польського режиму. Так він проходив семестри виживання, вчився боротися за життя, за гідність українського патріота, яким він залишився до останнього подиху. Друга світова війна стала тим касаційним судом, що звільнив його від польської тюремної неволі. Правда, ця касація коштувала йому поранення і тривалого лікування. Видужавши, Микола Лемик включився на призов професора В.Кубійовича у розбудову українського шкільництва на Закарзоння. Деяко пізніше відгукнувся на поклик ОУН, перебрався у Краків, включився у підготовку національно-свідомих бойових кадрів для формування похідних груп на Схід України. У повітрі уже чувся запах пороху німецько-радянської бойні.

У час війни похідна група, яку очолював М.Лемик, дійшла до Миргорода. Німецька окупаційна влада не потребувала незалежної України, їй потрібен був життєвий простір і підневільні слухняні раби.

На початку жовтня 1941 року гестапо арештувало групу Лемика разом із її керівником і розстріляло. Миколі Леміку було лише 26 років. Так закінчився його тернистий шлях на Голготу. Честь його пам'яті у 105 річницю його народження.

77 РОКІВ ТОМУ У БІБРЦІ ЛІКВІДУВАЛИ ҐЕТО

Понад тисячу євреїв 13 квітня 1943 року розстріляли на околиці містечка Бібрка, що за 30 кілометрів від Львова. У ці ж квітневі дні нацисти спалили бібрську єврейську лікарню і 50 хворих, які там перебували. Невелику групу осіб відправили до Янівського табору у Львові.

До Бібрки нацисти увійшли 30 червня 1941 року. І вже 2 липня, за свідченнями очевидців, у місті відбулися погроми єврейських домів, під час яких загинуло багато людей. 10 липня в Бібрці сформували юденрат і єврейську поліцію. Всім євреям, яким виповнилося 14, відразу ж наказали зареєструватися й виконувати примусові роботи.

У серпні почалося переселення в Бібрку єврейського населення з ближніх сіл, а також зі сіл Щирець (180 осіб) і Нові Стриліща (1252 осіб). Кількість євреїв, які проживали в містечку (разом із переселенцями), у той час становила 3 200 осіб. Наприкінці 1941-го невелику групу єврейських робітників відіслали в трудовий табір у село Куровичі.

12 серпня 1942 року приблизно 200 людей просто вбили, а 1260 відправили в табір смерті Белжець. Серед вбитих були всі єврейські лікарі.

Старожили свідчили, що офіційно 1 грудня 1942-го нацисти створили Бібрське ґето. Проте, очевидно, його створили поступово. 8 грудня частина в'язнів спробували втекти, проте їх зловили та вбили. У різний час на території ґето перебували близько 3600 євреїв – з міста і довколишніх сіл. 300 осіб там померли від голоду й хвороб.

Очевидці розповідають, що у всіх будинках на ринковій площі вікна й двері були забиті дошками, аби євреї не могли виходити в центр міста. Ґето охоплювало територію між обидвома синагогами, а з боку ріки було відгороджене дерев'яними щитами. Всі єврейські хати на вулиці

Сім'я Шульстер, 1903 р. Йочевед і Селіш Ашер Шульстер з дітьми Макс, Лев, Берта і Тоні

навпроти були спалені або зруйновані. Нині ще є люди, які пам'ятають, що територія ґето зі сходу тягнулася аж до колишньої міської лазні.

А 13 квітня 1943 року ґето ліквідували. Тоді, за різними даними, між хутором Черемхів і селом Волове розстріляли 1070 або 1200 євреїв. Кільком сотням людей вдалося втекти з місця розстрілу, але майже всіх їх зловили та вбили.

Після 1944 до Бібрки повернулося близько 40 євреїв.

“Питаєте, пані, про жидів, спитайте, пані, про нас, бо то були наші жиди”, – сказав селянин О.Каричорт на запитання про події, пов'язані з євреями, пише Жанна Ковба у книзі “Людяність у безодні пекла”. На Бібреччині українці, поляки і євреї жили разом століттями, тому геноцид був трагедією для всіх. До Другої світової війни Бібрка була мультикультурним містечком.

Сьогодні цю полікультурну спадщину вивчає команда БФ *Спадщина.UA / Heritage.UA*, яка працює концепцію п'яти унікальних туристичних маршрутів Бібрською ОТГ. Проект реалізують у межах гранту *Re HERIT*: “Спільна відповідальність за спільну спадщину”. А готові маршрути планують презентувати наприкінці червня або на початку липня, як дозволить ситуація з пандемією.

Спогади старожилів, очевидців і мешканців Бібрки збирала одна з учасниць проекту, педагог та заступниця міського голови Бібрки Оксана Довгаль.

Зі спогадів...

Володимир Захарко, 1934 р.н., житель с. Волове (Бібреччина), очевидець масового розстрілу євреїв:

“Я ще був малий. Ми з хлопцями повилазились на дерева і бачили, як вели цілу колону євреїв. Потім їх підводили до великих ям. Ставили на дошку і стріляли. То було дуже довго. По тих розстрілах аж кров на дорогу текла. То було страшне”.

Дарія Бойко (1933 р.н.), жила поряд із ґето:

“Я жила на Восілля (нині вул. Слюсарська, 6). Мій батько – Бойко Йосиф Семенович (1903 р.н.) – був столяром, разом із сім'єю сестри мав невеликий магазин і мешкав у триповерховому будинку поблизу синагоги. Поруч із нами жила сім'я Охримовичів. Вуличку, яка веде від нашого дому до нинішнього Кобзаревого майдану, називали Бойковою вулицею (або Бойковою горою).

Нашими сусідами були євреї Белер, Шімсон, Вайсман, Говда. Ближче від нас жив Белер, до магазину якого ми, маленькі діти, бігали купувати газовану воду – називали “содову воду”. Весь центр міста, де сьогодні парк, був забудований єврейськими магазинами.

Продовження у наступному номері БФ Спадщина.UA

УВАГА!!!

Обмежено доступ громадян до кладовищ на весь термін карантину, крім випадків здійснення поховання. Також припиняється рух транспорту до кладовищ, крім вантажних автомобілів, спец-

техніки та транспортних засобів, задіяних в обрядах поховання.

Відповідно до постанови №291, затвердженої Кабінетом Міністрів України від 22 квітня 2020 р. та відповідно до постанови МОЗ Головного державного санітарного лікаря України №11 від 21.04.2020р.

м. Бібрка, 81 220 вул. Торгова 2
e-mail: bibrskivisti@gmail.com

Реєстраційне свідоцтво:
Серія ЛВ № 807/60

Засновник:

Бібрська асоціація депутатів першого демократичного скликання
Газета «Бібрські Вісті»

Редакція залишає за собою право редагувати матеріали та змінювати їхню назву.

Рукописи не повертаються

Передрук матеріалів опублікованих у газеті дозволяється лише за письмового погодження редакції.

За зміст і достовірність статей відповідають автори.

Редакція не завжди поділяє позиції авторів.

Тираж: 600.

Друк: самостійно.

ПОШИРЮЄТЬСЯ БЕЗКОШТОВНО

<http://www.bibrka-rada.gov.ua/informatsiyi-resursy-mista.html>